

Dnr: 015962-2015

Antikrångel 2015

Ännu fler förslag för minskat krångel

Försäkringskassan lämnar varje år förslag till regeringen på regeländringar som ska göra tillvaron tryggare och enklare för människor som berörs av socialförsäkringen. Denna antikrångelkatalog är den sjätte i raden och innehåller sex stycken förslag.

Nytt för i år är att det för första gången har tagits fram en definition på vad vi egentligen menar när vi pratar om antikrångelförslag.

Den framtagna definitionen lyder:

Antikrångelförslag är förslag på ändringar i lagar och förordningar. Syftet med förslagen ska vara att minska onödigt krångel – dels för kunderna och dels för myndigheten själv. Antikrångelförslag får inte förändra grundprinciperna för dagens regelverk genom att ändra ersättningsnivåerna eller den målgrupp som är berättigad till ersättningen.

Under året har det även i dialog med Regeringskansliet gjorts en statusinventering av antikrångelförslag som lämnats tidigare år. Detta både för att ge ny skjuts till tidigare lämnade förslag som vi fortfarande vill se förverkligade men även för att kunna prioritera ner eller bort förslag som inte längre är aktuella av olika orsaker.

Flera av de föreslagna ändringarna i denna katalog är av ganska teknisk natur. Trots att det i flera fall rör sig om mindre justeringar som inte påverkar huvuddragen i försäkringen innebär de föreslagna ändringarna betydande förenklingar för både de försäkrade och Försäkringskassan.

Strukturen i dokumentet är att förslagen listas efter respektive utgiftsområde i regeringens budget.

Den här rapporten har beslutats av generaldirektör Ann-Marie Begler i närvaro av överdirektör Ann Persson Grivas, tf. försäkringsdirektör Ulrika Havossar, försäkringsdirektör Lars-Åke Brattlund, tf. försäkringsdirektör Tomas Höglund, rättschef Eva Nordqvist och projektledare Markus Gunnarsson, den senare som föredragande.

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Markus Gunnarsson
Projektledare

I årets katalog föreslår vi:

- Att förfarandet vid inhämtande av yttranden från landstingen inom området internationell vård förenklas.
- Att beräkningen av livränteunderlag ändras så att semesterersättning och semesterlön beräknas enligt en schablon.
- Att Försäkringskassan får möjlighet att bevilja tillfällig föräldrapenning från samma dag som ett barn avlider och inte behöver vänta till dagen efter.
- Att Försäkringskassan får möjlighet att fatta interimistiska beslut inom förmånerna bostadsersättning och etableringstillägg till nyanlända.
- Att Försäkringskassan får möjlighet att fatta retroaktiva beslut för nyanlända som söker bostadsersättning och etableringstillägg.
- Att kravet på sjukanmälan vid aktivitetsstöd tas bort.

Innehåll

Utgiftsområde 9- Hälsovård, sjukvård och social omsorg	4
1. Internationell vård.....	4
1.1 Förenkla landstingsförfarandet i enklare vårdärenden.....	4
Utgiftsområde 10- Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	8
2. Arbetsskadeersättningar m.m.	8
2.1 Ändrad beräkning av livränteunderlag.....	8
Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	12
3. Tillfällig föräldrapenning	12
3.1 Tillfällig föräldrapenning från första dagen när ett barn avlider.....	12
Utgiftsområde 13 Integration och arbetsmarknad	14
4. Etableringsförmåner till nyanlända	14
4.1 Interimistiska beslut om bostadsersättning och etableringstillägg	14
4.2 Retroaktiv utbetalning av etableringstillägg och bostadsersättning	18
Utgiftsområde 14- Arbetsmarknad och arbetsliv.....	21
5. Aktivitetsstöd.....	21
5.1 Ta bort kravet på sjukanmälan för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program	21

Utgiftsområde 9- Hälsovård, sjukvård och social omsorg

1. Internationell vård

1.1 Förenkla landstingsförfarandet i enklare vårdärenden

Försäkringskassans förslag

Försäkringskassan föreslår att ordet ”uppenbart” tas bort i 12 § lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (ersättningslagen).

Bakgrund till förslaget

När en person har haft kostnader för enklare vård, som till exempel i samband med en öroninflammation på semesterresan i Grekland, är Försäkringskassan skyldig att utreda personens ansökan om ersättning i efterhand på samma sätt som för till exempel en omfattande planerad höftoperation eller cancerbehandling i Tyskland. Flera landsting anser att de får för många förfrågningar som gäller vård av enkel karaktär med relativt låga ersättningar. Personerna som har fått vård har ofta synpunkter på den långa handläggningstiden och den komplexa utredningen av deras ansökan, trots att vården varit av enklare slag och ersättningen låg.

Så fungerar ersättningen

När en person haft kostnader för vård i ett EES-land har hen rätt till ersättning i efterhand genom ersättningslagen. Ersättningen ska enligt 7 § ersättningslagen bestämmas till ett belopp som motsvarar vad hälso- och sjukvården skulle ha kostat om patientens vård hade tillhandahållits i Sverige. Detsamma gäller för läkemedel, hjälpmedel, förbrukningsartiklar och vårdprodukter som personen har tagit emot vid vårdtillfället.

Det landsting som enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ansvarar för personens vård i Sverige ansvarar också för de ersättningar som patienten får för vård i ett annat EES-land. Försäkringskassan fakturerar därför det ansvariga landstinget efter att vi betalat ut ersättningen till patienten som fått vård.

Så fungerar handläggningen

Försäkringskassan hanterar ansökningar om ersättning i efterhand från personer som haft vårdkostnader i ett annat EES-land och som har uppkommit antingen genom ett akut vårdbehov (så kallad nödvändig vård) eller genom att personen har rest utomlands i syfte att få vård (så kallad planerad vård). Det kan gälla både öppen vård och slutna vård. Öppen vård är sådan vård där patienten inte är inlagd på sjukhus. Enligt patientlagen som gäller sedan den 1 januari 2015 har den som omfattas av ett landstings ansvar för hälso- och sjukvård dessutom möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppen vård från valfritt landsting i Sverige (9 kap. 1 § patientlagen).

Många ärenden gäller enklare vård med låga ersättningar

Under 2014 beviljade Försäkringskassan ersättning i 7 193 ärenden enligt ersättningslagen. Av dessa gällde 36 procent nödvändig vård. Av de ärendena gällde 70 procent, i sin tur, ersättningar på belopp under 1 500 kronor. Av de ärenden som avsåg planerad vård var 8 procent ersättningar med belopp under 1 500 kronor. Sammanlagt var ca 30 procent av de ärenden som Försäkringskassan beviljade ersättning i med belopp under 1 500 kronor i under år 2014 enklare vård inom öppen vård. I de ärendena kan också ersättning för läkemedel ingå.

Problem med nuvarande tillämpning

Problemet med den nuvarande tillämpningen är att vi måste utreda enklare och mer komplicerad vård på samma sätt. Försäkringskassan behöver skicka en förfrågan till landstinget i varje enskilt ärende för att kunna utreda om vården skulle ha omfattats av det allmänna sjukvårdssystemet i Sverige och vad kostnaden för vården hade varit i Sverige.

Försäkringskassan anser att handlägningsförfarandet är alldeles för krångligt när det bara handlar om enklare hälso- och sjukvård och ersättning med låga belopp för sådan vård. Vi har kompetensen för att utreda ersättningen och göra medicinska bedömningar själva i de ärenden som gäller ersättning för hälso- och sjukvård. Försäkringskassan har även tillgång till försäkringsmedicinska rådgivare som kan konsulteras i dessa ärenden. Försäkringskassan kommer däremot fortfarande behöva begära yttrande i de fall ärendena innehåller begäran om ersättning för läkemedel, hjälpmedel, förbrukningsartiklar och vårdprodukter som personen har tagit emot vid vårdtillfället.

Så är ersättningslagen utformad idag

Försäkringskassans och landstingets förfarande styrs av 12 och 13 §§ ersättningslagen. Enligt 12 § ersättningslagen ska Försäkringskassan, om det inte är uppenbart obehövt, i ett ärende om ersättning eller förhandsbesked inhämta ett yttrande från det landsting som enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) har ansvar för patientens vård i Sverige. Om ett landsting ska yttra sig i ett ärende om ersättning för hjälpmedel som berör en kommun som ingår i landstinget, ska landstinget först samråda med kommunen.

Enligt 13 § ersättningslagen ska myndigheter lämna Försäkringskassan, landsting och kommuner sådana uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av ersättningslagen, antingen inom ramen för ett förfarande enligt 12 § i samma lag eller på begäran.

Vad menas med uppenbart obehövt enligt förarbetena?

Ett exempel på en situation där det kan vara uppenbart obehövt att inhämta ett yttrande är ärenden i vilka Försäkringskassan klart kan konstatera att en ansökan om ersättning inte kommer kunna bifallas. Uttrycket uppenbart obehövt markerar en stark restriktivitet och innebär att det ska framstå som självklart att ett yttrande är obehövt. (Prop. 2012/13:150 s.120)

Överenskommelse mellan Försäkringskassan och vissa landsting

Det finns idag ett samarbete mellan landstingen och Försäkringskassan enligt vilket landstingen skickar in prisuppgift om hälso- och sjukvård och uppgift om patientavgift till Försäkringskassan för ett mindre antal enklare behandlingar. Överenskommelsen tillämpas när den faktiska vårdkostnaden för vården i annat EES-land är lägre än den kostnad som uppges i landstingets utomlänprislista utifrån att det i dessa fall kan anses uppenbart obehövt att begära yttrande från landstinget. Sammanlagt har 19 landsting gått med på

överenskommelsen. Denna möjlighet har öppnat upp för enklare handläggning, men eftersom möjligheten inte utnyttjas fullt ut av alla landsting bör förfarandet lagregleras och utvidgas.

Vi föreslår att ordet uppenbart tas bort

Vi föreslår att ordet ”uppenbart” tas bort i 12 § ersättningslagen. Grunden för förslaget är att Försäkringskassan själv kan utreda rätten till ersättning för vård enligt 5 § ersättningslagen och ersättningens nivå enligt 7 § ersättningslagen för hälso- och sjukvård när det gäller enklare hälso- och sjukvård och när ersättningen är ett lågt belopp samt där det finns lätt identifierbara belopp i utomlänsprislistorna.

Effekter om förslaget införs

Vi tror att antalet förfrågningar till landstingen skulle minska om förslaget genomfördes. Om vi själva utreder hälso- och sjukvård och ersättningens nivå enligt ovan kommer vi få bättre förutsättningar att uppnå lagkravet om beslut inom 90 dagar och patienterna kommer att få kortare och effektivare handläggning av deras ärenden.

Kostnader

Införandekostnader

Förslagen innebär inga IT-kostnader men kostnaden för att ändra informationsmaterial och styrdokument, informera handläggare osv. beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor.

Löpande kostnader

Förslaget innebär inga ökade löpande kostnader.

Försäkringskostnader

Förslaget innebär inga ökade försäkringskostnader.

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT							
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	0,1						0,1

1) År i 2015 års prisnivå, har full kostnadstäckning

Besparingar

Handläggningsbehovet minskar som en följd av den minskande administrationen även om det är svårt att bedöma exakt hur mycket besparing det innebär för Försäkringskassan.

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Andra som berörs av förslaget

SKL och landstingen. Landstingen har ett intresse av att kunna överklaga besluten utifall de inte håller med om Försäkringskassans bedömningar när de inte yttrat sig i ärenden.

Kammarrätten i Stockholm har i en dom av den 28 oktober 2015 i mål nr 5562-15 kommit fram till att landsting har klagorätt när det gäller beslut enligt ersättningslagen. Det innebär att landstingen har möjlighet att överklaga beslut i de fall de anser att Försäkringskassans beslut inte är i enlighet med ersättningslagen.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Försäkringskassan ska, om det inte är *uppenbart* obehövt, i ett ärende om ersättning eller förhandsbesked enligt denna lag inhämta ett yttrande från det landsting som enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) har ansvar för patientens vård i Sverige.

Föreslagen lydelse

12 §

Försäkringskassan ska, om det inte är obehövt, i ett ärende om ersättning eller förhandsbesked enligt denna lag inhämta ett yttrande från det landsting som enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) har ansvar för patientens vård i Sverige.

Om ett landsting ska yttra sig i ett ärende som avser ersättning för hjälpmedel som berör en kommun som ingår i landstinget, ska landstinget inför yttrandet samråda med kommunen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

Utgiftsområde 10- Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

2. Arbetsskadeersättningar m.m.

2.1 Ändrad beräkning av livränteunderlag

Försäkringskassans förslag

Försäkringskassan föreslår att det görs ett tillägg i 41 kap. 12 § 3 socialförsäkringsbalken om att semesterlön och semesterersättning ska schablonberäknas med faktorn 12,20.

Bakgrund till förslaget

Försäkrade som råkar ut för en arbetsskada kan få livränta som kompensation för nedsatt inkomstförmåga. När Försäkringskassan beräknar livräntan ska semesterlön eller semesterersättning ingå i livränteunderlaget och i förekommande fall även inkomsten efter skadan.

Ny praxis för hur semesterlönen och semesterersättningen ska beräknas har dock medfört att det blivit svårare för de försäkrade att förutsäga storleken på sin livränta och att förstå hur semesterlönen eller semesterersättningen har beräknats. Det är krångliga beräkningar som kan vara svåra att förklara på ett enkelt sätt.

Så beräknas semesterlön och semesterersättning nu

Enligt relativt ny praxis ska semesterlönen eller semesterersättningen beräknas enligt det avtal som gällde mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare vid den tidpunkt när livränteunderlaget ska fastställas (HFD 2013 ref. 58). Om det inte finns något sådant avtal ska beräkningen i stället göras enligt semesterlagen.

Vi hämtar i första hand uppgifter från arbetsgivaren om den försäkrade omfattas av något sådant avtal. Arbetsgivaren också kan tala om hur stor den faktiska semesterersättningen eller semesterlönen är, oavsett om den försäkrade omfattas av ett avtal eller inte. Om arbetsgivaren inte finns kvar kan uppgifterna i stället hämtas från den försäkrades fackförbund eller från arbetsgivarförbundet inom det aktuella området.

Så beräknades semesterlön och semesterersättning tidigare

Enligt tidigare praxis schablonberäknades tillägget för semesterlön och semesterersättning genom att månadslönen multiplicerades med faktorn 12,20 (FÖD-dom 2066-1992, refererad FÖD 1994:3).

Problem med nuvarande tillämpning

Idag tar det längre tid för oss att utreda inkomstuppgifterna när vi också behöver uppgifter om semesterlön och semesterersättning. Våra inkomstförfrågningar till arbetsgivare och andra har skapat en ökad arbetsbörda för dem och det tar i en del fall också längre tid att få svar. Detta i sin tur leder till att en del försäkrade får vänta längre på beslut och utbetalning av livräntan.

Vi upplever att det på en del företag saknas kunskaper om hur semesterlön eller semesterersättning räknas ut, främst med anledning av att den betalas ut automatiskt. Det

finns därför en viss osäkerhet i de uppgifter vi får, vilket i sin tur försämrar rättssäkerheten för de försäkrade.

Beräkning av semesterlön och semesterersättning med olika metoder

Vi har svårt att uppskatta den ekonomiska konsekvensen för de försäkrade vid ändrad beräkning av semesterlön och semesterersättning. Det finns olika avtal och bestämmelser om hur beräkningen ska göras, men samtidigt finns ingen tillgänglig statistik som stöd för att kunna avgöra hur många tilltänkta livräntetagare som omfattas av de olika avtalen eller bestämmelserna. Vi har i några ärenden gjort beräkningar av semesterersättning utifrån olika avtal och jämfört dem med schablonberäkningar där månadslönen har multiplicerats med faktorn 12,2. Det visade sig att utfallet varierade. En del försäkrade fick en lägre semesterersättning vid schablonberäkning, en del försäkrade fick en högre semesterersättning vid schablonberäkning och för en del försäkrade blev det samma utfall oavsett vilken metod som användes. Vi bedömer att den schablonberäkning som tidigare användes är ett någorlunda exakt mått.

Effekter om förslaget införs

För de försäkrade skulle förslaget leda till

- att det blir enklare att förstå och mer förutsägbart hur stor livräntan blir
  - att vissa får snabbare beslut om livränta och då också en snabbare utbetalning av livräntan
- Att rättssäkerheten ökar.

För Försäkringskassan skulle förslaget leda till

- att det blir enklare och resurseffektivare och att handläggningen går snabbare
- att det blir enklare att förklara för de försäkrade hur livränteunderlagen är beräknade.

För externa aktörer, som till exempel arbetsgivarna, skulle det bli enklare och resurseffektivare och uppgiftslämnandet skulle gå snabbare.

Konsekvenser för felaktiga utbetalningar

Det finns en viss osäkerhet i de uppgifter vi får om semesterlön och semesterersättning. En schablonberäkning skulle innebära en minskad risk för felberäknade livräntor och felaktiga utbetalningar.

Kostnader

Införandekostnader

Införandekostnaden bedöms vara mycket liten.

Vi skulle behöva göra smärre skrivningsändringar i olika produkter som vägledning och produktionsprocesser. Förslaget innebär en återgång till tidigare handläggningsrutiner och det krävs därför inte några utbildningsinsatser.

Försäkringskostnader

Vi bedömer att det inte blir några nämnvärda skillnader i utfallet för försäkringskostnaden.

Skillnaderna mellan storleken på semesterersättning eller semesterlön enligt avtal eller vid schablonberäkning varierar och det är små belopp i förhållande till hela livränteunderlaget. Dessutom påverkar det bara en mindre del av livräntorna, nämligen de som nybeviljas och en del äldre livräntor som förlängs eller ändras.

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT							
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	0,1						0,1

¹⁾ Är i 2015 års prisnivå, har full kostnadstäckning

Besparingar

Den nya praxisen för beräkning av semesterlön och semesterersättning har medfört att tidsåtgången för att utreda inkomstförhållanden har ökat i ett antal ärenden. Vårt förslag skulle istället minska tiden för handläggning i motsvarande antal ärenden. **Det handlar om en besparing motsvarande två årsarbetare vilket omräknat till siffror innebär c:a 1 miljon kronor.**

Detta innebär sammantaget att förslaget genomförande skulle innebära en besparing på c:a 900 000 kr.

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Andra som berörs av förslaget

Förslaget får positiva konsekvenser för företag, fackförbund och arbetsgivarförbund. Om förslaget genomförs innebär det att Försäkringskassan inte längre kommer att göra förfrågningar om hur semesterlön och semesterersättning beräknas.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 41 kap. 12 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

När livränteunderlaget beräknas gäller följande avvikelser från bestämmelserna i 25 och 26 kap.

1. Andra skattepliktiga förmåner än pengar ska beaktas och ska värderas på det sätt som är föreskrivet för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt 59 kap. 35 §.
2. Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 kap. 3 § 9 eller 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) undantas vid beräkning av skatteavdrag.

3. Semesterlön och semesterersättning ska räknas med utan den begränsning som anges i 25 kap. 17 §.

3. Semesterlön och semesterersättning ska räknas med utan den begränsning som anges i 25 kap. 17 §. *Semesterlön och semesterersättning ska beräknas på lönen för månad, multiplicerad med faktorn 12,20.*

4. Inkomst av sådant förvärvsarbete som avses i 37 kap. 3 § ska medräknas.

Vid beräkning av livränteunderlaget får även beaktas ett löneavtal som har träffats efter den tidpunkt från vilken livränta första gången ska lämnas om avtalet omfattar denna tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

---

¹ Senaste lydelse 2011:1434.

Utgiftsområde 12 - Ekonomisk trygghet för familjer och barn

3. Tillfällig föräldrapenning

3.1 Tillfällig föräldrapenning från första dagen när ett barn avlider

Försäkringskassans förslag

Försäkringskassan föreslår att föräldrar ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 31 e och f §§ socialförsäkringsbalken även för den dag ett barn avlider.

Bakgrund till förslaget

Om ett barn avlider innan det har fyllt 18 år har föräldrarna rätt till tillfällig föräldrapenning när de avstår från förvärvsarbete i samband med dödsfallet. Dagarna kan tidigast tas ut från och med dagen efter den dag då barnet avled och senast den 90:e dagen efter den dag då barnet avled.

Med nuvarande regler kan föräldrarna alltså inte få tillfällig föräldrapenning för den dag då barnet avlider. Om föräldern blir beviljad tillfällig föräldrapenning för den dagen så har denne rätt att vara ledig enligt föräldraledighetslagen, vilket leder till mindre frustration för föräldern som befinner sig i en redan svår situation.

Effekter om förslaget införs

Om förslaget införs så underlättar det för en grupp föräldrar som befinner sig i en svår situation.

Konsekvenser för felaktiga utbetalningar

Försäkringskassan bedömer att risken för felaktiga utbetalningar inte kommer att påverkas av förslaget.

Kostnader

Införandekostnader

Kostnaden för att ändra informationsmaterial och styrdokument, informera handläggare osv. beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor. Anpassning av IT-tjänsten beräknas till 150 000 kronor.

Försäkringskostnader

Försäkringskassan gör bedömningen att försäkringskostnaderna inte kommer att öka, eftersom förslaget inte innebär någon utökning av antalet dagar som en förälder har rätt till.

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT	0,15						0,15
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	0,25						0,25

¹⁾ Är i 2015 års prisnivå, har full kostnadstäckning

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Andra som berörs av förslaget

Vi bedömer inte att förslaget får några konsekvenser för andra myndigheter eller företag.

Författningsförslag**Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.**

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 31 f § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillfällig föräldrapenning enligt 31 e § lämnas under högst 10 dagar per förälder och barn. Förmånen lämnas tidigast från och med dagen efter den då barnet har avlidit och senast för den dag som infaller 90 dagar efter den dag då barnet har avlidit.

*Föreslagen lydelse*13 kap. 31 §²

Tillfällig föräldrapenning enligt 31 e § lämnas under högst 10 dagar per förälder och barn. Förmånen lämnas tidigast från och med *den dag som barnet* har avlidit och senast för den dag som infaller 90 dagar efter den dag då barnet har avlidit.

² Senaste lydelse 2013:999

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.

Utgiftsområde 13 Integration och arbetsmarknad

4. Etableringsförmåner till nyanlända

4.1 Interimistiska beslut om bostadsersättning och etableringstillägg

Försäkringskassans förslag

Försäkringskassan föreslår att det införs en möjlighet att fatta interimistiska beslut om att dra in eller minska tilläggsförmånerna till etableringsersättningen, dvs. etableringstillägg och bostadsersättning.

Bakgrund till förslaget

Bakgrunden till förslaget är att det nuvarande regelverket slår hårt mot nyanlända personer som redan befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation. För Försäkringskassans del innebär regelverket att vi måste fatta många beslut om återkrav och att handläggningen blir onödigt kostsam.

Så är regelverket utformat idag

Arbetsförmedlingen fattar beslut om en etableringsplan och om rätt till etableringsersättning för de nyanlända. Den nyanlända kan ansöka om någon av tilläggsförmånerna hos Försäkringskassan; etableringstillägg om hen har barn eller bostadsersättning om hen bor ensam utan hemmavarande barn. Försäkringskassan beviljar tilläggsförmånen för hela perioden som den nyanlända har rätt till etableringsersättning, under förutsättning att hen uppfyller de övriga kriterierna för rätten till någon av förmånerna.

Uppgifter från Arbetsförmedlingen

Den nyanlända är skyldiga att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen om förhållanden som kan påverka rätten till någon av förmånerna (3 kap. 9 § förordningen [2010:407] om ersättning till vissa nyanlända invandrare). Arbetsförmedlingen är sedan skyldig att informera Försäkringskassan om det som påverkar den nyanländas rätt till tilläggsförmånen. I början av varje månad lämnar den nyanlända en närvaroförsäkran och en frånvarorapport till Arbetsförmedlingen, som registrerar frånvaron i sitt system och skickar uppgifterna till Försäkringskassan när även tilläggsförmånen berörs.

När Försäkringskassan får uppgifterna så måste vi, enligt förvaltningslagen, informera den nyanlända om uppgifterna och ge hen möjlighet att yttra sig över dem innan vi fattar beslut. Det gör att ersättningen betalas ut enligt den planerade nivån, trots att vi har uppgifter som leder till avdrag på ersättningen. När kommunikeringstiden väl har löpt ut fattar vi beslut om att tilläggsförmånen minskas med ett visst belopp för en tidigare kalendermånad, och en utredning om återkrav tar vid.

Intern information på Försäkringskassan

Försäkringskassans handläggare kan också få informationen via handläggningssystemet om tilläggsförmånen. Det kan vara uppgifter om bostadsbidrag för den som har bostadsersättning eller uppgifter om underhållsstöd för något barn som personen har etableringstillägg för. Det kan också vara uppgifter om folkbokföring och bosättning, vilket kan påverka båda tilläggsförmånerna.

Även den information som Försäkringskassan hämtar från andra ärenden måste kommuniceras den enskilda innan beslut kan fattas om indrag eller ändrat belopp, och under kommuniceringstiden betalas hela ersättningen ut enligt ursprungsbeslutet.

De nyanlända hamnar i kläm ekonomiskt

I de allra flesta fall kan det belopp som har betalats ut felaktigt dras av på kommande utbetalning, men om beloppet är för stort eller om personen inte längre har rätt till tilläggsförmånen måste Försäkringskassan fatta beslut om återkrav (3 kap. 8 § förordningen [2010:407] om ersättning till vissa nyanlända invandrare). Det är många gånger svårt för de nyanlända att förstå varför utbetalningen minskar på utbetalningen för månaden efter det att de har varit frånvarande. Förutsebarheten och kontrollen över ersättningen minskar när frånvaron hanteras i efterskott. Det blir särskilt svårt att förstå för den nyanlända, i de fall som hen har lämnat korrekta uppgifter om frånvaro till Arbetsförmedlingen innan utbetalningen.

Handläggningen onödigt kostsam

Många gånger är frånvaron väldigt låg, vilket resulterar i väldigt små återkravsbelopp. Ofta handlar det om belopp under 100 kronor, vilket resulterar i att handläggningen framstår som oskäligt kostsam.

Effekter om förslaget införs

De nyanlända slipper onödiga återkrav

Om Försäkringskassan ges möjlighet att fatta interimistiska beslut, om att dra in eller minska tilläggsförmånerna vid utbetalningen för aktuell månad, kommer ersättningen att bli mer förutsebar för de nyanlända. De slipper därmed felaktiga utbetalningar, vilka gör att de riskerar återkrav i de situationer när de faktiskt har lämnat korrekt information till Arbetsförmedlingen. Även i de situationer då de inte har lämnat uppgifter som påverkar deras utbetalning av tilläggsförmånerna, kanske på grund av bristande kunskap eller förståelse, och Försäkringskassan har sådana uppgifter i systemet, minskar risken för felaktiga utbetalningar och återkrav. De nyanlända kan också få ökad förståelsen för besluten om vad som påverkar rätten till tilläggsförmånen, om korrigeringen av utbetalningsbeloppet kan göras så snart uppgifterna finns inom Försäkringskassan.

Försäkringskassans handläggning blir mindre krånglig

Under året har 76 procent av återkraven om etableringstillägg och bostadsersättning orsakats av Försäkringskassan. En mindre aktgranskning³ av egengenererade återkravsärenden visade att 75 procent av de felaktigt utbetalda beloppen berodde de nyanländas frånvaro från aktiviteter och att det var känt vid utbetalningstillfället. I 15 procent av de felaktiga utbetalningarna fanns uppgifterna uppgifter som påverkade rätten till tilläggsförmånerna i Försäkringskassans system vid utbetalningstillfället.

---

³ Urvalet är ett 5 procentigt slumpmässigt urval av återkrav som orsakats av FK med ett beslutsdatum mellan 2015-01-01 - 2015-07-31.

Andelen felaktiga utbetalningar och återkrav av etableringstillägg och bostadsersättning skulle kunna minska betydligt om Försäkringskassan fick möjlighet att hålla inne utbetalningen i avvaktan på beslutet. Förslaget skulle även leda till ett minskat antal ärenden om statlig fordran.

Konsekvenser för felaktiga utbetalningar

Idag betalar Försäkringskassan många gånger ut etableringstillägg och bostadsersättning trots att vi vet att utbetalningen till största sannolikhet är felaktig. Om förslaget införs kan de felaktiga utbetalningarna minimeras till en mer rimlig nivå.

Kostnader

Införandekostnader

Kostnaden för anpassningen av IT-tjänsten bedömer Försäkringskassan till 4,2 miljoner kronor. Kostnaden för att ändra informationsmaterial och styrdokument, informera handläggare osv. beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor.

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	4,2
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	0,9						4,3

¹⁾ Är i 2015 års prisnivå, har full kostnadstäckning

Besparingar

Genomförs förslaget skulle antalet återkrav inom dessa förmåner mer än halveras. De största vinsterna finns dock att hämta om de interimistiska besluten kunde kopplas till ett IT-stöd för maskinell hantering av kommunikering och beslut avseende frånvarorapporterna från Arbetsförmedlingen.

Kostnaden för dessa systemförändringar skulle kompenseras inom sex månader genom besparingar i handläggningen. Denna beräkning är gjord utan hänsyn till de ökade resurser som kommer att krävas för att handlägga etableringsförmånerna i samband med den stora inströmningen av nyanlända.

Besparingar utifrån dagens volymer beräknas till 18 årsarbetare vilket motsvarar c:a 9 miljoner kronor. Detta innebär att förslagets genomförande totalt skulle innebära en besparing på c:a 4,7 miljoner kronor.

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 april 2016.

Andra som berörs av förslaget

Arbetsförmedlingen skulle komma att beröras positivt av en automatisering eftersom de skulle få färre uppgifter om återkrav att ta hänsyn till i sin redovisning. Inga andra myndigheter eller aktörer berörs av förslaget.

Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare ska införas en ny paragraf, 3 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 6 a §

Finns det sannolika skäl att dra in eller minska ett beslutat etableringstillägg eller en beslutad bostadsersättning, kan Försäkringskassan besluta att ersättningen ska hållas inne eller lämnas med ett lägre belopp till dess att ärendet har avgjorts.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2016.

4.2 Retroaktiv utbetalning av etableringstillägg och bostadsersättning

Försäkringskassan föreslår att det införs en möjlighet att bevilja etableringstillägg och bostadsersättning tre månader retroaktivt.

Bakgrund till förslaget

Det är Arbetsförmedlingen som ansvarar för att informera nyanlända om tilläggsförmånerna etableringstillägg och bostadsersättning. Det visar sig dock att många av de samtal som Försäkringskassan tar emot från de nyanlända gäller just frågor om rätten till dessa förmåner. Många gånger inser de nyanlända först efter någon tid med etableringsplan att de även kan ansöka om någon av tilläggsförmånerna.

Försäkringskassans utredningar visar ofta att personen har haft rätt till ersättning under hela perioden som hen har haft etableringsersättning. Eftersom Försäkringskassan inte kan fatta några retroaktiva beslut om dessa förmåner måste vi besluta om avslag för perioden före ansökningsmånaden, trots att personen uppfyllde förutsättningarna för att få ersättning även då.

Uppgifter från lokal granskning

Under perioden 1 mars 2014–28 februari 2015 avgjordes 221 ärenden. Av dem gällde 67 ärenden, 30 procent, retroaktiv ersättning. Av de avgjorda ärendena har 14 stycken, 21 procent, överklagats. Två av dessa avgjordes utan ändring av förvaltningsrätten. Dessa beslut innebär en onödig efterfrågan för Försäkringskassan och för domstolarna.

Effekter om förslaget införs

Om Försäkringskassan kunde bevilja tilläggsförmånerna retroaktivt skulle den skada som är orsakad av brist på information eller insikt hos den enskilda individen minska. För att utredningen inte ska bli alltför omfattande anser Försäkringskassan att en retroaktivitet på tre månader vore rimlig.

Kostnader

Eftersom rätten till tilläggsförmånerna följer av rätten till etableringsersättningen är det förhållandevis lätt för handläggarna att utreda personens rätt till ersättning i tid. Förslaget innebär därmed inga ytterligare handläggningskostnader.

Införandekostnader

Inga kostnader för Försäkringskassan förutom att ändra informationsmaterial och styrdokument, informera handläggare osv. vilket beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor.

Försäkringskostnader

Antalet utbetalningar per individ ökar något, vilket dock redan borde ingå i de redan tilldelade medlen.

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT							
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	0,1						0,1

¹⁾ Är i 2015 års prisnivå, har full kostnadstäckning

Besparingar

Den totala kostnaden för Försäkringskassan minskar eftersom behovet av omprövningar minskar även om det är svårt att bedöma exakt hur mycket.

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 april 2016.

Andra som berörs av förslaget

Eftersom tilläggsförmånerna är knutna till etableringsersättningen och ska mildra kommunernas behov av att gå in och täcka upp för kostnader på grund av bostadskostnader och kostnader för barn, vore det en positiv ändring även för kommunerna. För Försäkringskassan skulle det minska de administrativa kostnaderna för kommunikering och omprövningar. Det skulle även minska inflödet till förvaltningsrätterna.

Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 7 § förordningen (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning får inte lämnas för längre tid tillbaka än ansökningsmånaden.

Föreslagen lydelse

3 kap. 7 §⁴

Etableringsersättning får inte lämnas för längre tid tillbaka än ansökningsmånaden.

Etableringstillägg och bostadsersättning får lämnas för tid upp till tre månader före ansökningsmånaden, men inte för längre tid tillbaka än från och med den dag som etableringsersättning lämnas.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2016.

---

⁴ Senaste lydelse (2014:1483)

Utgiftsområde 14- Arbetsmarknad och arbetsliv

5. Aktivitetsstöd

5.1 Ta bort kravet på sjukanmälan för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

Försäkringskassans förslag

Försäkringskassan föreslår att kravet på sjukanmälan till Försäkringskassan för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program tas bort.

Bakgrund till förslaget

Dagens regler om sjukanmälan för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program har visat sig svåra att förstå. Trots att deltagarna får information i olika former från både Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, så missar många deltagare att sjukanmäla sig till Försäkringskassan när de är sjukfrånvarande från sitt program. När en deltagare missar att sjukanmäla sig i rätt tid leder det i princip alltid till att hen går miste om ersättning som hen annars skulle ha haft rätt till. Försäkringskassan gör en prövning av arbetsförmågan enligt 27 kap. 55 § socialförsäkringsbalken (SFB) och godkänner sjukfrånvaro från program i nästan alla ärenden där sjukanmälan gjorts i rätt tid. Med dagens regler går många miste om ersättning enbart på grund av sen sjukanmälan.

Den 1 januari 2014 ändrades reglerna om sjukanmälan i SFB. Innan regeländringen krävdes att deltagarna sjukanmälde sig första dagen med sjukfrånvaro från programmet. Med dagens regler har de istället åtta dagar på sig från och med första dagen med sjukfrånvaro att göra sjukanmälan. Även de som inte sjukanmäler sig alls kan få ersättning om de varit förhindrade eller uppfyller villkoren för särskilda skäl enligt 27 kap. 17 § SFB. Regeländringen har lett till att det är fler deltagare som får ersättning vid sjukfrånvaro, men det är fortfarande många som går miste om ersättning. Under 2014 beslutade Försäkringskassan om avslag med anledning av sen sjukanmälan 19 615 gånger, vilket kan jämföras med 32 512 gånger 2013.

Med dagens regler får inte Arbetsförmedlingen den information som de behöver

Försäkringskassan ska lämna uppgift om sjukanmälningsdatum till Arbetsförmedlingen enligt 24 c § förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd (FAS). En anledning till uppgiftsskyldigheten är att Arbetsförmedlingen behöver kännedom om deltagarens sjukfrånvaro för att kunna tillämpa bestämmelserna om anpassning av och utskrivning ur program i rätt tid (10 § förordningen [2000:634] om arbetsmarknadspolitiska program och motsvarande bestämmelser i förordningen [2007:414] om jobb- och utvecklingsgarantin och förordningen [2007:813] jobbgaranti för ungdomar).

Eftersom sjukanmälningsdagen inte behöver vara densamma som första dagen med sjukfrånvaro, får inte Arbetsförmedlingen den information myndigheten behöver genom uppgiften om sjukanmälningsdag. Det beror inte enbart på regeländringen den 1 januari 2014 utan även på att deltagare missar att sjukanmäla sig till Försäkringskassan i rätt tid. Med anledning av detta och i enlighet med Arbetsförmedlingens uttryckliga önskemål, så aviserar Försäkringskassan inte Arbetsförmedlingen om sjukanmälningsdatum per automatik.

För att få kännedom om deltagares första dag med sjukfrånvaro ber Arbetsförmedlingen istället deltagarna om att de, förutom att sjukanmäla sig till Försäkringskassan, ska sjukanmäla sig till både Arbetsförmedlingen och anordnaren första dagen med sjukfrånvaro.

Arbetsförmedlingen har ett behov av att så tidigt som möjligt får kännedom om sjukfrånvaron. Ju tidigare myndigheten får kännedom om sjukfrånvaron, desto tidigare kan programmet anpassas efter deltagarens behov. Det hänger ihop med att om deltagaren fortfarande är helt frånvarande från programmet på grund av sjukdom efter 30 dagar, ska hen skrivas ut ur programmet enligt gällande regelverk.

Ytterligare skäl för att ändra dagens regler

- *Utfallet blir olika beroende på när i perioden deltagaren är sjukfrånvarande*
Försäkringskassan anser att en sjukanmälan är gjord, den dag vi får reda på sjukfrånvaron (vanligtvis den dag ansökan om ersättning kommer in), även om det inte varit deltagarens avsikt att sjukanmäla sig. Det innebär att en deltagare som missat att sjukanmäla sig och varit sjukfrånvarande strax innan hen lämnar in sin ansökan kan få ersättning för hela sjukfrånvaroperioden medan en deltagare som varit sjukfrånvarande mer än sju dagar innan hen lämnat in sin ansökan inte kan få det.

- *Tveksamt kontrollvärde*

Reglerna om sjukanmälan finns inom sjukförsäkringen bland annat i kontrollsyfte och kan kopplas till 110 kap. 14 § SFB om Försäkringskassans utredningsbefogenheter. Eftersom det inte finns någon hänvisning från FAS till de här reglerna i SFB kan Försäkringskassan inte utföra den sortens utredningar, exempelvis besöka deltagaren i ärenden om aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, och därför är det tveksamt om reglerna om sjukanmälan i FAS har något egentligt kontrollvärde.

Aktivitetsstöd omfattas inte av reglerna om försäkringstillhörighet enligt SFB, till skillnad mot de flesta övriga förmåner och ersättningar som administreras av Försäkringskassan. Därför finns det inte något behov av att kontrollera exempelvis om deltagaren är bosatt eller vistas i Sverige för att kunna bedöma om rätten till ersättning.

- *Reglerna om anmälan vid frånvaro från program är inkonsekventa*

I SFB finns regler om anmälan både för sjukpenning och för tillfällig föräldrapenning. Men reglerna skiljer sig åt på så sätt att deltagare som är frånvarande från sitt arbetsmarknadspolitiska program för att vårda ett sjukt barn inte behöver göra någon anmälan till Försäkringskassan.

Så får deltagarna information om sjukanmälan idag

Försäkringskassan informerar om kravet på sjukanmälan på flera sätt:

- skriftligt vid programstarten
- i ifyllnadsanvisningen till ansökningsblanketten för aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning
- på försäkringskassan.se
- löpande i den muntliga kontakten med deltagarna via kundcenter och våra handläggande kontor och servicekontor.

Arbetsförmedlingen informerar om kravet på sjukanmälan i samband med att en person anvisas till ett program som berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Deltagaren kan sjukanmäla sig på flera sätt:

- genom att ringa Försäkringskassans servicetelefon
- genom att ringa Försäkringskassans kundcenter
- genom att lämna uppgiften via Mina sidor på försäkringskassan.se

Om deltagaren inte har sjukanmält sig själv så registrerar Försäkringskassan sjukanmälan den dag vi får kännedom om sjukfrånvaron, exempelvis när en blankett eller ett intyg kommer in där det framgår det att deltagaren varit sjukfrånvarande.

Varför missar deltagare att sjukanmäla sig?

Det finns ingen kundundersökning gjord om detta specifikt, men däremot visar mer generella undersökningar att deltagarna har svårt att förstå vad som är Försäkringskassans respektive Arbetsförmedlingens ansvarsområde när det gäller program och ersättning under tiden de deltar i ett program. Eftersom deltagarna har sin mesta kontakt med programanordnaren är det säkert naturligt för många att sjukanmäla sig dit. Detta inte minst eftersom Arbetsförmedlingen informerar deltagarna om att de förutom att anmäla sig till Försäkringskassan ska sjukanmäla sig till både Arbetsförmedlingen och anordnaren om de är sjukfrånvarande. Det sker ingen informationsöverföring om sjukanmälan från anordnaren till Försäkringskassan eftersom det är deltagaren själv som måste sjukanmäla sig till Försäkringskassan.

En annan anledning är de missförstånd som sker vid kontakten med sjukvården. Till exempel tror vissa deltagare att läkaren skickar in det elektroniska läkarintyget direkt och i samband med det gör en sjukanmälan till Försäkringskassan. I själva verket kan det dröja innan läkaren faktiskt skickar intyget, vilket leder till att sjukanmälan registreras först senare. Det kan även vara så att deltagaren går hos en läkare som inte skickar intyget elektroniskt utan som istället skriver ut intyget och skickar det till deltagaren med post. Det gör att det dröjer innan det kommer in till Försäkringskassan.

Utöver detta vet vi från kundundersökningar att många deltagare har svårt att ta till sig skriftlig information, bland annat på grund av bristande kunskaper i svenska. Det ökar risken för missförstånd ytterligare.

Konsekvenser om förslaget införs

Vi tror att förslaget skulle leda till att fler deltagare får ersättning vid sjukfrånvaro från sitt program och att administrationen minskar för Försäkringskassan.

Konsekvenser för felaktiga utbetalningar

Förslaget bedöms inte påverka andelen felaktiga utbetalningar.

Kostnader

Införandekostnader

En anpassning av IT-tjänsten, så att sjukanmälan avvecklas beräknas kosta 1,6 miljoner kronor. Kostnaden för ändrat informationsmaterial och styrdokument, informera handläggare osv. beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor

Löpande kostnader

Ändringen bedöms inte medföra några ökade löpande kostnader.

Eftersom deltagaren inte längre behöver sjukanmäla sig till Försäkringskassan, så kommer momentet att besluta om avslag på grund av sen sjukanmälan att försvinna. Det i sin tur minskar administrationen och antalet brev som skickas ut.

Försäkringskostnader

Försäkringskostnaderna bedöms öka om förslaget införs.

Det handlar om ersättning som kunden i grunden har rätt till och som redan idag bör ingå i den beräknade kostnaden för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning.

Under 2014 skickade Försäkringskassan ut 19 615 beslut om avslag på grund av sen sjukanmälan. Inom dessa avslag finns det ett spann för omfattningen som beror dels på dagpenningens storlek, och dels på att antalet dagar varierar.

Ett stickprov på 90 avslagsbrev har gjorts som visar att medelvärdet för antalet dagar som det beslutas om avslag för på grund av sen sjukanmälan är 2 dagar, samt att medelvärdet för dagpenningen för dessa dagar var 370 kronor. Utifrån stickprovet skulle den totala försäkringskostnaden uppgå till 1450000 kronor (370 kronor * 2 dagar * 19615 stycken avslag=14545100 kronor)

Det går inte att ta fram exakta kostnader för vad försäkringskostnaderna kommer att bli, men stickprovet ger oss ett underlag för att göra en grov uppskattning (stickprovet gjordes innan taket för a-kassa höjdes den 7 september 2015).

Kostnader i miljontal kronor¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Summa
Införandekostnader							
IT	1,6						1,6
Handläggning	0,1						0,1
Övrigt							
Löpande kostnader							
Summa	1,7						1,7

¹⁾ Är i 2015 års prismetod, har full kostnadstäckning

Besparingar

Arbetsmomentet kring hantering av sen sjukanmälan kostar 900 000 kronor per år. Kostnaden har beräknats utifrån en kalkyl om hur lång tid de olika arbetsmomenten tar ställt mot vad tidskostnaden för en handläggare är samt vad kostnaden för att skicka ut brev är. Detta innebär att den totala införandekostnaden blir 800 000 kr.

Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juni 2016.

Andra som berörs av förslaget

Arbetsförmedlingen berörs på följande sätt:

Om deltagarna inte ska sjukanmäla sig till Försäkringskassan inom en viss tid så kan Försäkringskassan inte heller lämna uppgift om sjukanmälningsdag till Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen har varit delaktig i framtagandet av förslaget och delar problemformuleringen men har i ett remissvar i slutskedet av arbetet meddelat att de inte ställer sig bakom förslaget i sin helhet. Detta eftersom förslagets genomförande skulle innebära att deltagaren enligt förordningen inte är skyldig att anmäla sin frånvaro till någon myndighet i början av sjukfrånvaron.

Arbetsförmedlingen ser ett behov av att avvecklandet av sjukanmälan till Försäkringskassan ersätts med någon annan form av regeländring. Försäkringskassan ställer sig dock tveksam till det behovet med stöd av bland annat av att deltagarna redan idag meddelar Arbetsförmedlingen eller anordnaren om sin sjukfrånvaro.

Att en deltagare varit förhindrad på grund av sjukdom bör vara ett godtagbart skäl, om deltagaren meddelat anledningen till frånvaron. (Enligt 14 a § FAS ska en deltagare varnas om hen utan godtagbart skäl underlåtit att besöka eller kontakta Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör på överenskommen eller på annat sätt bestämd tidpunkt).

Om deltagaren inte meddelar frånvaron, och uteblivit så kommer Arbetsförmedlingen att utreda om deltagaren ska varnas eller stängas av. Arbetsförmedlingen har således bättre möjlighet att tidigt upptäcka sjukfrånvaro och påbörja arbetet med att anpassa programmet efter den sjukes förutsättningar.

Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:1100) om aktivitetsstöd

Härigenom föreskrivs att 8 och 24 c §§ förordningen (1996:110) om aktivitetsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §⁵

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning lämnas även vid frånvaro från aktiviteter, om frånvaron beror på

1. sjukdom, med undantag för karensdagen enligt 9 §, *sedan deltagaren anmält sjukdomen till Försäkringskassan,*

1. sjukdom, med undantag för karensdagen enligt 9 §,

2. tillfällig vård av barn i samma omfattning som deltagaren har rätt till tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. socialförsäkringsbalken,
3. kortvarig ledighet för enskild angelägenhet av vikt,
4. ett tillfälligt uppehåll i upphandlad arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program, om uppehållet är en följd av att utbildningsanordnaren gör ett uppehåll i sin verksamhet, dock högst under tio ersättningsdagar under perioden juni–augusti,
5. ett tillfälligt uppehåll i insatser inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin, dock under sammanlagt högst 20 ersättningsdagar under en tolv månadersperiod, under förutsättning att den enskilde under uppehållet är beredd att ta aktiv del av Arbetsförmedlingens service i fråga om platsförmedling,
6. vård av närstående i samma omfattning som deltagaren har rätt till ersättning enligt 47 kap. 3, 4, 6, 8, 9 och 13 §§ socialförsäkringsbalken,
7. hinder i aktiviteten på grund av beslut enligt smittskyddslagen (2004:168) i andra fall än som avses i 3 kap. 8 eller 10 § eller livsmedelslagen (2006:804) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av livsmedelslagen, eller
8. något annat uppehåll i aktiviteten enligt föreskrifter som Arbetsförmedlingen meddelar.

I fråga om frånvaro som avses i första stycket 1 tillämpas bestämmelserna i 27 kap. 2, 3, 17, 25, 52, 53, 55 och 55 a §§ samt 110 kap. 4 och 21 §§ socialförsäkringsbalken samt 4 kap. 10 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

I fråga om frånvaro som avses i första stycket 1 tillämpas bestämmelserna i 27 kap. 2, 3, 25, 52, 53, 55 och 55 a §§ samt 110 kap. 4 och 21 §§ socialförsäkringsbalken samt 4 kap. 10 § lagen (2010:111) om införande av socialförsäkringsbalken.

---

⁵ Senaste lydelse 2014:875.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*24 c §⁶

Försäkringskassan ska till Arbetsförmedlingen lämna följande uppgifter om en person som är frånvarande från ett arbetsmarknadspolitiskt program på grund av sjukdom och som får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning:

– namn, personnummer och, i förekommande

fall, samordningsnummer, och

– datum för anmälan av sjukdomsfall till
Försäkringskassan.

– namn, personnummer och, i förekommande

fall samordningsnummer.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2016. Äldre föreskrifter i 8 § gäller fortfarande i fråga om aktivitetsstöd och utvecklingsersättning som avser tid före ikraftträdandet.

---

⁶ Senaste lydelse 2009:1598.